

Forslag til ændringer i sygedagpengeretten

Dansk Socialrådgiverforening

Gigtforeningen
Et godt liv i bevægelse

Kræftens Bekæmpelse

Ældre Sagen

BUPL

Forslag til at styrke sygedagpengereglerne

Efter Sygedagpengereformen i 2014 har undersøgelser vist, at der er en række uhensigtsmæssigheder i reglerne. På baggrund af disse - og egne erfaringer - peger vi på vegne af vores mere end 1,4 mio. medlemmer på 8 konkrete forslag til at styrke sygedagpengereglerne, så de i højere grad understøtter, at arbejdsmarkedstilknytningen

for sygemeldte fastholdes. Det er både i den enkeltes, virksomheders og samfundets interesse at sikre, at sygdom ikke sætter en stopper for et arbejdsliv, der ellers kan fortsætte. Vores input er derfor møntet på at sikre en hurtig og varig tilbagevenden til arbejdsmarkedet for dem, der er i risiko for eller har mistet tilknytningen.

Vi ønsker:

- 1** Øget fokus på *varig* tilbagevenden til arbejdsmarkedet.
- 2** Afgørelse om raskmelding efter sygedagpengelovens § 7 skal tage udgangspunkt i en grundig vurdering og med henvisning til konkrete job, som eksisterer på arbejdsmarkedet.
- 3** Ventetid på behandling, diagnosticering mv. skal ikke tælle med i sygedagpengeperioden, men regnes som 'død' periode.
- 4** Sygedagpengelovens § 27 bør forbedres, bl.a. ved at:
 - a. Forlængelsesbestemmelserne skal fortolkes rummeligt fremfor som undtagelsesbestemmelser.
 - b. Der skal altid vælges den forlængelsesbestemmelse, som stiller borgeren bedst.
 - c. Forlængelsesbestemmelserne skal bl.a. udvides, så de rummer, at den sygemeldte **1) afventer afklaring af arbejdsevne gennem behandlingstilbud, 2) har ansøgt om seniorpension, 3) har behov for restitution og behandling efter alvorlig sygdom.** [Læs mere om forslaget på side 5.](#)
- 5** Ressourceforløbsydelse under jobafklaringsforløb bør ændre navn og flyttes til sygedagpengeloven.
- 6** Lægesamarbejde skal styrkes - og lægeudtalelser skal præciseres og målrettes.
- 7** Sygeopfølgningssamtaler skal kunne tilpasses og målrettes den sygemeldtes individuelle situation.
- 8** Adgangen til sygedagpenge for løstansatte og vikarer skal afbureaukratiseres.

De gældende regler er dyre for samfundet

De gældende regler på sygedagpengeområdet bør tage i betragtning, at der er betydelige afledte omkostninger, når den sygemeldtes arbejdsevne forringes yderligere – og tilknytningen til arbejdsmarkedet dermed svækkes. Det gælder fx, når borgere bliver fastholdt i unødigt lange jobafklaringsforløb, som er præget af passiv ventetid, og hvor der i størstedelen af sagerne ikke er taget konkret stilling til, hvad målet med jobafklaringsforløbet er (STAR 2020, fokusrevision af jobafklaringsforløb).

Dertil kommer en risiko for tab af arbejdsindkomst blandt pårørende, som er dokumenteret i en undersøgelse fra KMD. Den viser, at 22 procent af Danmarks befolkning er erhvervsaktive pårørende. De pårørende er for mange patienter afgørende ressourcepersoner for at få livet med sygdom til at hænge sammen. Konsekvensen for pårørendes arbejdsliv og livskvalitet er betydelige, men det er de også for samfundsøkonomien. Undersøgelsen viser nemlig, at 35 procent af de erhvervsaktive pårørende bruger feriedage på pårørendeopgaver, og at 9 procent af de pårørende har set sig nødsaget til at melde sig syge på grund af pårørendeopgaver svarende til 314 mio. kr. årligt i tabt arbejdsindsats.

Uddybende forklaring og begrundelse for forslagene

1

Forslag 1: Øget fokus på varig tilbagevenden til arbejdsmarkedet.

Formålet i sygedagpengelovens § 1 stk. 1, nr. 2 udvides med 'og varigt', så formuleringen bliver: 'at medvirke til, at den sygemeldte genvinder sin arbejdsevne og vender tilbage til arbejdsmarkedet så hurtigt [og varigt] som muligt'.

Begrundelse: Formålet om hurtigst mulig tilbagevenden til arbejdsmarkedet har siden reformen i 2014 været central i sygedagpengeloven. Men for nogle grupper har den 'hurtigste vej' tilbage til arbejdsmarkedet den modsatte effekt, idet de hurtigt mister kontakten til arbejdsmarkedet igen. De har reelt ikke været raske nok til at kunne arbejde, eller har haft behov for at skifte branche eller stilling, for at kunne arbejde. Der er derfor brug for en indsats, hvor der arbejdes efter en varig og holdbar arbejdsmarkedstilknytning.

2

Forslag 2: Afgørelse om raskmelding efter sygedagpengelovens § 7 skal tage udgangspunkt i en grundig vurdering og med henvisning til konkrete job, som eksisterer på arbejdsmarkedet, og som borgeren realistisk set vil kunne varetage på trods af eventuelle skånehensyn.

- Vurderingsgrundlaget bør bero på en praktik, der afklarer, om borgeren kan varetage de konkrete arbejdsfunktioner, når der afklares til det såkaldt 'brede' arbejdsmarked¹. Praktikken skal kun benyttes i de tilfælde, hvor borgeren er uenig i kommunens vurdering.
- Inden sygedagpengeudbetalingen kan ophøre, skal den sygemeldte have tilbudt, at der afholdes en fællessamtale med a-kassen, og referatet af samtalen skal indgå i vurderingsgrundlaget, hvis borgeren ikke er enig i, at sygedagpengeudbetalingen ophører.

Begrundelse: Det er en udbredt udfordring, at der sker raskmeldinger - og dermed stop af sygedagpenge til den sygemeldte - med henvisning til, at personen kan varetage en jobfunktion, som de reelt ikke kan udføre på grund af helbredet eller til jobfunktioner, som ikke eksisterer på arbejdsmarkedet. For at modvirke dette - og for at understøtte, at den sygemeldte får den rette indsats under et sygdomsforløb - skal den sygemeldte have ret til en relevant og meningsfyldt afklaring. Derudover bør sygedagpengene kun kunne ophøre mod en sygemeldts vilje, hvis der kan anvises en konkret og realistisk arbejdsfunktion igennem en virksomhedspraktik, eller genoptage hidtidig beskæftigelse, lignende jobfunktioner som i hidtidig beskæftigelse, eller stå til rådighed for a-kassen, så personen kan modtage arbejdsløshedsdagpenge i stedet for sygedagpenge, hvis der raskmeldes til ledighed. Det er fortsat jobcentret/kommunen der har afgørelseskompetencen.

¹ Det brede arbejdsmarked refererer til sygedagpengelovens § 7, stk. 3, 2. punktum: "Efter 3 måneders sygefravær skal vurderingen ske på grundlag af den sygemeldtes uddannelses- og beskæftigelsesområde, medmindre der er særlige grunde, der taler for andet med hensyn til tidspunktet for vurderingen."

3

Forslag 3: Ventetid på behandling, diagnosticering mv. skal tælle som 'død' periode i sygedagpengeperioden.

Den periode, hvor den sygemeldte venter på undersøgelser, diagnosticering, behandling eller prognose for tilbagevenden til arbejdsmarkedet, skal ikke tælle som forbrug af sygedagpengeperioden, men være en 'død' periode op til revurderingstidspunktet [22 uger].

Begrundelse: Mange sygemeldte venter længe på undersøgelser, diagnosticering og behandling i fx sundhedssystemet, hvilket medfører, at de på grund af ventetiderne endnu er helbredsmæssigt uafklarede ved revurderingstidspunktet efter 22 uger og dermed ikke kan opfylde kravene til forlængelse af sygepengene efter forlængelsesbestemmelserne. Begrebet 'død periode' kendes i forvejen fra dagpengesystemet, hvor døde perioder med dagpenge ikke tæller i forbrug af dagpengeretten.

4

Forslag 4: Mulighederne for at få forlænget sygedagpenge bør forbedres.

Det skal generelt tydeliggøres, at forlængelsesbestemmelserne efter § 27, fortolkes rummeligt fremfor som undtagelsesbestemmelser, som det ofte opleves i praksis i dag. Vilklårene, for hvornår en sygemeldt kan få forlænget sine sygedagpenge, bør forbedres med følgende justeringer:

- a. § 27, stk. 1, nr. 2 om afklaring af arbejdsevne, skal i højere grad bringes i anvendelse, også når den sygemeldte afventer at få afklaret sin arbejdsevne, gennem udrednings- og behandlingstiltag. Samtidig skal det tydeliggøres, at bestemmelsen også kan benyttes, når der skal trappes op i tid.
- b. Det skal skærpes, at § 27, stk. 1, nr. 3 kan anvendes, når lægen *skønner*, at der er væsentlig sandsynlighed for, at den sygemeldte kan vende tilbage til beskæftigelse i hidtidigt omfang inden for de 134 uger. I tvivlstilfælde bør det være myndighederne, der skal godtgøre, at det ikke er sandsynligt, at den sygemeldte inden 134 uger kan vende tilbage til hidtidig beskæftigelse.
- c. Det skal være muligt at få forlænget sine sygedagpenge, når der søges om seniorpension, ligesom det er muligt, når man søger om førtidspension på det foreliggende grundlag.
- d. § 27 stk. 1, nr. 5 skal udvides, så sygemeldte med livstruende, alvorlig sygdom kan få forlænget sygedagpengeperioden, hvis de har behov for restitutionsperiode og/eller efterbehandling, efter et svært og/eller langt sygdomsforløb. Det gælder fx kræftpatienter, hjertepatienter og andre, der har brug for at restituere efter behandling med bivirkninger og senfølger, der har betydning for arbejdsevnen.
- e. At der ved forlængelse efter § 27, stk. 1, nr. 5 om alvorlig og livstruende sygdom skal kunne forlænges, indtil der kan opnås beskæftigelse i hidtidigt omfang, eller til at pågældende kan stille sig til rådighed i a-kassen, eller når der er sket en afklaring af mulighederne for revalidering, ressourceforløb, fleksjob eller førtidspension.
- f. At man altid skal vælge den forlængelsesbestemmelse, som stiller borgeren bedst, hvis en borger opfylder flere forlængelsesbestemmelser. Det betyder fx at en aktiv arbejdsskadesag, der er under behandling hos AES, får forrang, når en person med en arbejdsskade er sygemeldt.

5

Forslag 5: Ressourceforløbsydelse under jobafklaringsforløb bør ændre navn og flyttes til sygedagpengeloven.

Reglerne for den ressourceforløbsydelse, der modtages under et jobafklaringsforløb, bør ændre navn til jobafklaringsforløbsydelse, og bestemmelserne om disse regler bør flyttes til sygedagpengeloven. Det vil være en logisk ligestilling og konsekvens af, at den ydelse man modtager, fordi man er uarbejdsdygtig ifølge sygedagpengeloven, også reguleres i overensstemmelse med sygedagpengereglerne i øvrigt.

Begrundelse: Hvis reglerne flyttes, vil det betyde at sygemeldte i jobafklaringsforløb ligestilles med sygemeldte på sygedagpenge, og der sker en harmonisering og afbureaukratisering af reglerne, fx i forhold til at:

- a) bevare en opsparing af anciennitet til tidlig pension, hvilket man ikke gør i et jobafklaringsforløb, men kun i et sygedagpengeforløb.
- b) der indføres samme modregningsregler som på sygedagpenge.
- c) jobafklaring ikke forbruger af referenceperioden i forhold til arbejdsløshedsdagpenge

6

Forslag 6: Lægesamarbejde styrkes og lægeudtalelser præciseres og målrettes.

De lægeattester, der indhentes i forbindelse med sagsbehandlingen for at vurdere borgernes helbredsmæssige situation, skal tydeligt beskrive, hvad det individuelle og konkrete formål med indhentning af oplysninger er samt retsgrundlaget herfor. Det kan ændres ved, at der øverst i attestanmodningen, som lægen skal udfylde, tilføjes en rubrik: 'Formål med lægeudtalelsen', hvor sagsbehandleren afkrydser præcis hvilken bestemmelse, sagen skal vurderes efter. Det bør samtidig være lovpligtigt at kommunen, konkret og præcist beskriver formålet med lægeudtalelsen, og hvad lægen skal svare på i det individuelle konkrete tilfælde. Det bør være en garantiforskrift, at sagsbehandleren ikke må udfylde feltet med en standardtekst. Dette skal medvirke til, at det er de for sagen nødvendige, relevante og tilstrækkelige oplysninger, som lægen videregiver til kommunen. Dertil foreslås det, at det bliver muligt at erstatte lægeattester med samtaler med godkendt referat.

Begrundelse: Helt centralt for en korrekt afgørelse om retten til sygedagpenge, er lægesamarbejdet og en præcis lægeudtalelse. I dag opleves der desværre en del misforståelser af de lægeudtalelser, der afgives, bl.a. fordi det ikke er tydeligt nok for lægerne, inden for hvilken ramme og med hvilket formål, de præcist udtaler sig. Misforståelserne resulterer ofte i, at den sygemeldte mister retten til sygedagpenge.

7

Forslag 7: Sygeopfølgningssamtaler skal kunne tilpasses og målrettes den sygemeldtes individuelle situation.

Der er behov for at tilpasse opfølgning på sygefravær mere individuelt, fx ved at sygemeldte, som er i ansættelse og har en rimelig forventning om at kunne vende tilbage til jobbet, skal deltage i færre obligatoriske opfølgningssamtaler med jobcentret, da denne gruppe ofte også vil have samtaler på arbejdspladsen. Den sygemeldte skal stadig have ret til at modtage relevante tilbud fra kommunen, som kan fremme en raskmelding samt en varig tilbagevending til arbejdsmarkedet.

8

Forslag 8: Adgangen til sygedagpenge for løstansatte og vikarer skal gøres lettere.

Reglerne for ret til sygedagpenge tilpasses, så også løstansatte vikarer, uden unødige bureaukratiske regler, får mulighed for at modtage sygedagpenge, når de bliver syge.

Begrundelse: I dag har løstansatte vikarer allerede mulighed for at modtage sygedagpenge ved sygdom, men det kræver, at man enten bliver syg på en dag, hvor man har planlagt arbejde, eller at man forud for sygdom har meldt sig ledig, også selv om man fuldt ud forsørger sig selv som vikar og ikke modtager supplerende dagpenge. Det er en bureaukratisk adgang til sygedagpenge, som mange ikke kender eller får overholdt, hvilket medfører, at de falder ud af systemet, og hverken kan få dagpenge eller sygedagpenge. Det kan få vidtrækkende konsekvenser, især ved længerevarende sygdom.

Forslag til ændringer i sygedagpengereetten

Efter Sygedagpengereformen i 2014 har undersøgelser vist, at der er en række uhensigtsmæssigheder i reglerne. På baggrund af disse - og egne erfaringer - peger vi på vegne af vores mere end 1,4 mio. medlemmer på 8 konkrete forslag til at styrke sygedagpengereglerne, så de i højere grad understøtter, at arbejdsmarkedstilknytningen for sygemeldte fastholdes.

Det er både i den enkeltes, virksomheders og samfundets interesse at sikre, at sygdom ikke sætter en stopper for et arbejdsliv, der ellers kan fortsætte. Vores input er derfor møntet på at sikre en hurtig og varig tilbagevenden til arbejdsmarkedet for dem, der er i risiko for eller har mistet tilknytningen.

Forslagene er udarbejdet af:

BUPL
DM
Danske Patienter
Dansk Metal
Dansk Socialrådgiverforening
FH
FOA
3F
Gigtforeningen
HK
Kræftens Bekæmpelse
Ældre Sagen